PAPER-III
GUJARATI

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ___________________________
   (Name) ______________________________
2. (Signature) ___________________________
   (Name) ______________________________

Roll No. | | | | | | | | |

(In figures as per admission card)

Roll No.___________________________________

(In words)

D 3 7 1 0

Time : **2 $^1/_2$** hours] [Maximum Marks : **200**

Number of Pages in this Booklet : **32** Number of Questions in this Booklet : **19**

Instructions for the Candidates

1. Write your roll number in the space provided on the top of this page.
2. Answer to short answer/essay type questions are to be given in the space provided below each question or after the questions in the Test Booklet itself.

   No Additional Sheets are to be used.
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
   (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
   (ii) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.**
4. Read instructions given inside carefully.
5. One page is attached for Rough Work at the end of the booklet before the Evaluation Sheet.
6. If you write your name or put any mark on any part of the Answer Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. You have to return the test booklet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall.
8. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
9. **Use of any calculator or log table etc., is prohibited.**

परीक्षार्थियों के लिए निर्देश

1. पहले पृष्ठ के ऊपर नियत स्थान पर अपना रोल नम्बर लिखिए ।
2. लघु प्रश्न तथा निबंध प्रकार के प्रश्नों के उत्तर, प्रत्येक प्रश्न के नीचे या प्रश्नों के बाद में दिये हुए रिक्त स्थान पर ही लिखिये ।

   इसके लिए कोई अतिरिक्त कागज का उपयोग नहीं करना है ।
3. परीक्षा प्रारम्भ होने पर, प्रश्न-पुस्तिका आपको दे दी जायेगी । पहले पाँच मिनट आपको प्रश्न-पुस्तिका खोलने तथा उसकी निम्नलिखित जाँच के लिए दिये जायेंगे, जिसकी जाँच आपको अवश्य करनी है :
   (i) प्रश्न-पुस्तिका खोलने के लिए उसके कवर पेज पर लगी कागज की सील को फाड़ लें । खुली हुई या बिना स्टीकर-सील की पुस्तिका स्वीकार न करें ।
   (ii) कवर पृष्ठ पर छपे निर्देशानुसार प्रश्न-पुस्तिका के पृष्ठ तथा प्रश्नों की संख्या को अच्छी तरह चैक कर लें कि ये पूरे हैं । दोषपूर्ण पुस्तिका जिनमें पृष्ठ/प्रश्न कम हों या दुबारा आ गये हों या सीरियल में न हों अर्थात किसी भी प्रकार की त्रुटिपूर्ण पुस्तिका स्वीकार न करें तथा उसी समय उसे लौटाकर उसके स्थान पर दूसरी सही प्रश्न-पुस्तिका ले लें । इसके लिए आपको पाँच मिनट दिये जायेंगे । उसके बाद न तो आपकी प्रश्न-पुस्तिका वापस ली जायेगी और न ही आपको अतिरिक्त समय दिया जायेगा ।
4. अन्दर दिये गये निर्देशों को ध्यानपूर्वक पढ़ें ।
5. उत्तर-पुस्तिका के अन्त में कच्चा काम (Rough Work) करने के लिए मूल्यांकन शीट से पहले एक पृष्ठ दिया हुआ है ।
6. यदि आप उत्तर-पुस्तिका पर अपना नाम या ऐसा कोई भी निशान जिससे आपकी पहचान हो सके, किसी भी भाग पर दर्शाते या अंकित करते हैं तो परीक्षा के लिये अयोग्य घोषित कर दिये जायेंगे ।
7. आपको परीक्षा समाप्त होने पर उत्तर-पुस्तिका निरीक्षक महोदय को लौटाना आवश्यक है और इसे परीक्षा समाप्ति के बाद अपने साथ परीक्षा भवन से बाहर न लेकर जायें ।
8. केवल नीले/काले बाल प्वाईंट पेन का ही इस्तेमाल करें ।
9. किसी भी प्रकार का संगणक (कैलकुलेटर) या लाग टेबल आदि का प्रयोग वर्जित है ।

GUJARATI

ગુજરાતી

PAPER – III

પ્રશ્નપત્ર – III

Note : This paper is of **two hundred (200)** marks containing **four (4)** sections. Candidates are required to attempt the questions contained in these sections according to the detailed instructions given therein.

નોંધ : આ પ્રશ્નપત્ર **બસો (200)** ગુણનું છે અને એમાં **ચાર (4)** વિભાગ છે. ઉમેદવારે એમાં સમાવિષ્ટ પ્રશ્નોના ઉત્તર અલગ દર્શાવેલા વિસ્તૃત નિર્દેશો પ્રમાણે આપવાના રહેશે.

SECTION – I

વિભાગ – I

Note : This section consists of **two (2)** essay type questions of **twenty (20)** marks each, to be answered in about **five hundred (500)** words each. **(2 × 20 = 40 marks)**

સૂચના : આ વિભાગમાં **વીસ (૨૦)** ગુણના **બે (૨)** નિબંધાત્મક પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેકનો ઉત્તર **પાંચસો (૫૦૦)** શબ્દોમાં અપેક્ષિત છે. **(2 × 20 = 40 ગુણ)**

1. અનુ-આધુનિક ગુજરાતી નારીસર્જકો.

અથવા

અનુ-આધુનિક ગુજરાતી નવલકથામાં દલિત ચેતના.

2. છેલ્લા દાયકાની ગુજરાતી ગઝલ.

અથવા

સાંપ્રત ગીતકવિતા.

SECTION – II
વિભાગ – II

Note : This section contains **three (3)** questions from each of the electives/specializations. The candidate has to choose only one elective/specialization and answer all the three questions from it. Each question carries **fifteen (15)** marks and is to be answered in about **three hundred (300)** words. **(3 × 15 = 45 marks)**

નોંધ : આ વિભાગમાં પ્રત્યેક એકમમાં **ત્રણ** (૩) પ્રશ્નો છે. ઉમેદવારે કોઈ પણ એક એકમના ત્રણેય પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપવાના રહેશે. પ્રત્યેક પ્રશ્ન **પંદર (૧૫)** ગુણનો છે અને એનો ઉત્તર **ત્રણસો** (૩૦૦) શબ્દોમાં અપેક્ષિત છે. **(3 × 15 = 45 ગુણ)**

એકમ – I

3. ગુજરાતી સાહિત્યકોશલેખનમાં પ્રયોજાયેલી પદ્ધતિઓ વર્ણવો.

4. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પ્રકાશિત ઇતિહાસના પ્રથમ બે ભાગની વિષયસીમા જણાવો.

5. અનંતરાય રાવળના મધ્યકાલીન ઇતિહાસલેખનની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

એકમ – II

3. 'સ્વાધ્યાય અને સંશોધન'માં ડૉ. બળવંત જાની મધ્યકાલીન સર્જકો વિશે શી ચર્ચા કરે છે ?

4. જ્ઞાનમાર્ગી કવિ તરીકે નરસિંહની મહત્તા આલેખો.

5. પ્રાદેશિક બોલીઓ વિશે જયંત કોઠારીએ કરેલી ચર્ચાનો પરિચય કરાવો.

એકમ – III

3. લોકકથાના કથાઘટકોની ચર્ચા કરો.

4. તુલનાત્મક સાહિત્યની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

5. રસવિચાર અંગે શંકુકનો મત દર્શાવો.

એકમ – IV

3. 'સ્વરૂપ સન્નિધાન'માં થયેલી અર્વાચીન સ્વરૂપોની વિચારણાનો પરિચય કરાવો.

4. 'ગુજરાતી કથાવિશ્વ'માં થયેલી લઘુનવલસ્વરૂપ ચર્ચાની સમીક્ષા કરો.

5. સાહિત્યિક સંપાદનનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.

એકમ – V

3. ધારાવાહિક નવલકથા વિશે 'ગુજરાતી નવલકથા'માં થયેલી ચર્ચાની સમીક્ષા કરો.

4. અર્વાચીન સંશોધન વિશે 'સાહિત્યિક તથ્યો'માં પ્રગટતી સંશોધનદૃષ્ટિનો પરિચય કરાવો.

5. આધુનિકતાવાદ વિશેના પ્રમોદકુમાર પટેલના વિચારો દર્શાવો.

D-37-10

SECTION – III

વિભાગ – III

Note : This section contains **nine (9)** questions of **ten (10)** marks, each to be answered in about **fifty (50)** words. **(9 × 10 = 90 marks)**

નોંધ : આ વિભાગમાં **દસ (૧૦)** ગુણના **નવ** પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો ઉત્તર **પચાસ (૫૦)** શબ્દોમાં અપેક્ષિત છે. **(9 × 10 = 90 ગુણ)**

6. રસાભાસ અને ભાવાભાસ

૭. વિઘટનશીલ સિદ્ધાંત

૮. 'ગોદાન'માં ભારતીયતા

૯. ‘સરસ્વતીચન્દ્ર’ નવલકથાનો અંત

૧૦. 'ધ મીક વન'ની કથાનાયિકા

૧૧. પદ્યનાટકની વિભાવના

૧૨. બ.ક. ઠાકોરનો કાવ્યવિચાર

૧૩. ગુજરાતીમાં અનુગો અને નામયોગીઓ

૧૪. મધ્યકાલીન ગુજરાતી જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા

SECTION – IV
વિભાગ – IV

Note : This section contains **five** (**5**) questions of **five** (**5**) marks each based on the following passage. Each question should be answered in about **thirty (30)** words.

(5 × 5 = 25 marks)

નોંધ : આ વિભાગમાં આપેલા કાવ્ય ઉપર આધારિત **પાંચ (5)** પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો ઉત્તર **ત્રીસ (30)** શબ્દોમાં અપેક્ષિત છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના **પાંચ (5)** ગુણ છે. **(5 × 5 = 25 ગુણ)**

પ્રસ્તુત કાવ્યના આધારે નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તરો આપો :

મળ્યું હૈયું સૌને મનુજ તણું; આ આપણ બધાં
ભળ્યાં ભોળા ભાવે; પરિચય વધાર્યો, ગર વધ્યો
સહેજે, ને કીધું તહીં સમયનું કામ સમયે.
હવે પાછું જોયે ફળ કશું ? થવાનું થઈ ગયું.
ગળે વીંટાળ્યા જે કર, અરર તેના જ નખથી
વલૂરાયાં હૈયાં, શબદ અવળો એક પડતાં,
વિલાયાં વા મૌને : દિન દિન તણી એ જ કથની,
ભર્યું શું આયુષ્યે ? અણસમજ ને ગેરસમજો.

લડ્યાં ઝૂંળ્યાં રોયાં ક્ષણ મહીં, હસ્યાં અન્ય ક્ષણમાં,
લળ્યાં ઝૂમ્યાં મોહ્યાં ક્ષણ મહીં, ધખ્યાં બીજી જ
ક્ષણે. અને આન્દોલાનાં ક્ષણક્ષણની દોલા પર રમ્યાં;
અમી એ રીતે કૈં અકલિત, ઉરો માંહીય, ઝમ્યાં.

હિસાબો જીવ્યાના થઈ કદી શકે તો કરી જુઓ;
દિવાળી બાકી કૈં હૃદયની ન ખેંચાય પણ હો !
– ઉમાશંકર
જોશી

15. પ્રસ્તુત રચનામાં ચિંતનનો કાવ્યાત્મક વિનિયોગ કઈ રીતે થયો છે ?

૧૬. કાવ્યના સ્વરૂપ અને એના પ્રકારની ચર્ચા કરો.

૧૭. કાવ્યની અંતિમ પંક્તિઓનો મર્મ સ્પષ્ટ કરો.

૧૮. કાવ્યનો છંદ અને તેનું બંધારણ જણાવો.

૧૯. કાવ્યનું શીર્ષક આપી તેની યથાર્થતા ચર્ચો.

Space For Rough Work

FOR OFFICE USE ONLY	
Marks Obtained	
Question Number	Marks Obtained
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	

Total Marks Obtained (in words) ....

(in figures) ....

Signature & Name of the Coordinator ....

(Evaluation) Date ....